

DISKUSE

DISKUSNÍ PŘÍSPĚVEK

k článku „Systém velení v soudobém boji a operaci“

(VM čís. 2/1959)

Podplukovník Josef Bláha

Ve vojenské mysli čís. 2/1959 byl uveřejněn zajímavý článek plukovníka Františka Brátky o systému velení v soudobém boji a operaci. Redakční rada řadí tento článek do kategorie studijní povahy a vyzývá čtenáře, aby k němu v diskusi zaujali své stanovisko.

Autor článku se podle mého názoru správně zaměřil na hledání nové organizační struktury našich štábů. Poukazuje na stávající stav a nedostatky systému velení jež podle jeho názoru zůstává v praxi na úrovni systému odpovídajícího vedení boje a operace za druhé světové války. Vyzývá naše velitele a štáby k tomu, aby zaujali v nejširším měřítku své stanovisko k této otázce a tak přispěli k vyřešení velmi složitých a pro naši armádu životně důležitého problému. Bohužel se obávám, že naši velitelé a štáby, tak jak tomu bylo i v předchozích letech, se k těmto otázkám nevyjádří. A tak se dostáváme do situace, kdy právě velitelé a štáby, kteří mají k řešení těchto otázek nejlepší předpoklady i možnosti, zatím tyto otázky až na řídké výjimky přehlížejí anebo čekají až je za ně vyřeší nějaká vědecká konference anebo vědecké pracoviště pro otázky velení, zřízené u vojenské akademie. Proto lze jenom přivítat článek plukovníka Brátky, který je dobrým podkladem pro diskusi v širším kolektivu čtenářů našeho odborného časopisu.

Autor článku chce vyřešit nový systém velení tím, že vytýčuje hlavní úkoly a za jejich všestranné plnění a zabezpečení činí plně odpovědnými jednotlivé funkcionáře. Tito musí jim svěřené úkoly řešit komplexně bez závislosti na jiném veliteli. Tak podle autora bude vševojskový velitel hlavním organisátorem bojové činnosti vojsk na bojišti a bude řídit jejich manévry v duchu zámyslu. K tomu mají být vševojskovému veliteli přímo podřízeny jako hlavní představitelé tankové vojsko, mechanizovaná a motorizovaná pěchota s doprovodným dělostřelectvem, PL a ženijním zabezpečením. Manévry na bojišti bude zabezpečovat se současným umlčováním a ničením ZHN, systému velení a nepřátelského průzkumu dělostřelectvo doplňované údery letectva. Za organisaci použití má plně odpovídat velitel dělostřelectva.

Otázky aktivní ochrany vojsk před vzdušnými údery nepřítelů svěřuje autor dalšímu veliteli protivzdušné obrany. Při tom počítá, že hlavním prostředkem protivzdušné obrany bude až do stupně armády vto protiletadlové dělostřelectvo se samostatným systémem průzkumu, velení a zásobování municí.

Za řešení komplexu otázek bojového zabezpečení kromě protivzdušné obrany činí odpovědným náčelníka štábu. Tento má především řešit otázky vševojskového průzkumu a dávat tak veliteli podklady pro ma-

névry vojsk. Dále má náčelník štábu odpovídat za ochranu vojsk proti zbráním hromadného ničení, za maskování na bojišti, za utajení velení, za ženijní budování a za spojení.

Konečně náčelník týlu má být organisátorem centrálního materiálního zabezpečení jen pokud jde o společný materiál, jako je proviant, PHM, automobilní technika, výstroj a zárvatnické zabezpečení. Jinak si jednotliví funkcionáři mají organisovat materiální zabezpečení v hlavních druzích materiálu sami.

Podle úvahy plukovníka Brátky mají být tedy u vševojskových jednotek organisovány tyto systémy velení:

- a) vševojskový v čele s vševojskovým velitelem,
- b) dělostřelecký v čele s velitelem dělostřelectva,
- c) protivzdušné obrany v čele s velitelem PVO,
- d) bojového zabezpečení v čele s náčelníkem štábu,
- e) materiálního zabezpečení jen pro společné materiály v čele s náčelníkem týlu.

Tyto systémy velení musí být podle autora na sobě nezávislé, musí je zabezpečovat speciální spojovací jednotky, podřízené náčelníkům, pro které pracují. Dokonce prý by bylo účelné tyto jednotky organisovat již v míru, při čemž autor požaduje

vzájemné propojení těchto systémů velení k zabezpečení součinnosti.

S názory autora zcela nesouhlasím a proto je podrobuji kritice. Tak především se domnívám, že vytvořením pěti samostatných systémů velení se podstatně ztěžuje součinnost mezi jednotlivými složkami velení a zbytečně se vytvářejí na sobě nezávislé složky, které k tomu, aby mohly všestranně řešit všechny úkoly, budou muset mít zaručeně větší počty funkcionářů, při čemž na příklad otázky materiálního zabezpečení budou řešit současně, a to každý po své linii nejméně čtyři funkcionáři. Tak při realizaci návrhu autora by došlo na příslušných a odsunutých komunikacích k zmatkům, neboť každý by prosazoval své zájmy a bylo by složité na příklad určit jenom pořadí přísunu, odpovědnost za pořádkovou službu, rozmístění a ochranu skladů apod. Prostě v týlovém prostoru by hospodařilo několik funkcionářů a bez centrálního řízení.

Rovněž zřizování samostatných systémů velení podstatně zvyšuje nárok na budoucí spojovací sítě a tím přirozeně i na počet spojovací techniky, její kvalitu a početnost spojovacích útvarů. Podle mého názoru stávající vysoké tempo bojové činnosti vojsk, nutnost rychlého manévru, jakož i protiradiotechnická opatření, vyžadují budovat komplexní systém spojení s množstvím oklikových směrů a záložních uzlů. Tento systém pak využívat všemi složkami velení. Vždyť na příklad automatizace systému velení, rychlé předávání a utajování zpráv, po nichž tak všichni voláme, vyžaduje soustředování zpráv a hlášení z nejrozsáhlejších zdrojů v jediném elektronickém ústředí. Při realizaci pěti systémů velení pak bychom pravděpodobně museli každý z těchto systémů vybavovat zvláštními elektronickými systémy, což by bylo neúnosné a neúčelné. Tedy nikoli zřizování jednoúčelových systémů velení, ale jejich dovedné komplexní využívání, to je podle mého názoru správná perspektiva.

Ve zmíněném článku jsou mnohé otázky uvedeny jen příliš všeobecně a tak si nelze udělat úplnou představu o jejich realizaci. Tak např. autor počítá s tím, že velitel dělostřelectva bude řídit i úderý letectva, při čemž v jeho štábu s letcem vůbec nepočítá. Otázky využití stíhacího letectva a součinnosti s letectvem nejsou v článku rozpracovány. To je závažný nedostatek, neboť letectvo v současné době je a i v budoucnu bude druh vojska podstatně ovlivňující výsledek bojové činnosti vojsk.

V článku je správně zdůrazňována snaha oprostit velitele od řešení vedlejších otázek a nechat mu řešit jen otázky zásadní. To je správný závěr, ovšem způsob řešení

naznačený autorem by izoloval od sebe hlavní organizátory bojové činnosti. O tom svědčí i vytváření jednotlivých skupin na velitelském stanovišti.

Autor navrhuje rozptýlit jednotlivé systémy velení a na velitelském stanovišti vytvářet tyto skupiny:

- a) velitel s operačním sálem,
- b) velitel dělostřelectva se svým štábem,
- c) velitel PVO se svým štábem,
- d) náčelník štábu se vševojskovým štábem,
- e) náčelník týlu se svým štábem, který obsazuje TVS.

Mezi těmito skupinkami mají být vzdálenosti 2–3 km tak, aby jedním atomovým úderem nebyly vyřazeny všechny systémy velení. Jednotlivé skupinky se mají v průběhu boje přemisťovat po samostatných komunikacích podle pokynů svých velitelů, při čemž je prý žádoucí, aby vždy jeden systém velení začal s přemisťováním teprve když předchozí zaujal nové VS.

Tím jsou opětovně kladeny vysoké požadavky na vzájemné propojení jednotlivých systémů velení a je v podstatě velmi ztěžena osobní součinnost hlavních funkcionářů. Autor se podle jeho prohlášení opírá o praktické poznatky z provedených cvičení.

Podle mých zkušeností přílišné rozptýlení složek velení na velitelském stanovišti bylo příčinou řady nedostatků při prováděných cvičeních. Vždyť jenom na příklad oddálení náčelníka štábu se vševojskovým štábem od velitele na 2 až 3 km v podstatě znemožňuje využívání vševojskového štábu velitelem. Obdobně tomu bude i při zabezpečování součinnosti s ostatními systémy. Bylo by nutno provést rozsáhlé technické opatření, bychom zabezpečili nepřetržitou a situaci na bojišti odpovídající informovanost všech skupin velitelství. Zejména pak tehdy, když by se jednotlivé složky samostatně přemisťovaly. Navrhovaným opatřením bychom zmenšili zranitelnost velitelského stanoviště armády jako celku, na druhé straně by toto opatření opětovně vyžadovalo zvýšení a zejména zkvalitnění spojovací techniky použité pro propojení jednotlivých skupin. Počítáme-li s nutností častého přemisťování velitelského stanoviště armády — nejméně 1 až 2krát denně v průběhu útočné operace — musíme nutně dojít k závěru, že navrhovaným rozptýlením jednotlivých skupin štábu stávající nedostatky ve velení neodstraníme. Naopak ještě si ztížíme osobní styk a tím i pružnost a rychlost velení. Souhlasím s názorem, že je nutno odstranit kolos, který je vytvářen stávajícím velitelským stanovištěm armády. Podle mého názoru nikoli však rozptýlováním jednotlivých skupin, jak

to chce autor, ale hledáním cesty jak zmenšit počty osob i techniky na velitelském stanovišti. Je jistě účelnější mít na velitelském stanovišti jen ty funkcionáře s nezbytnými pomocníky, kteří jsou pro řízení bojové činnosti zcela nezbytní. Tyto soustředit na menším prostoru, vytvořit jim nejvýhodnější podmínky pro osobní styk a nepřetržitou znalost situace a zřídít jenom jeden operační sál, který by byl centrem velení a nikoli tři operační sály, jak chce autor.

Zřízení jediného sálu opětovně umožní využití nejmodernější techniky a úsporu četných pojítek i obsluhujícího personálu. Tato početná značně slabší velitelská stanoviště rozmísťovat skrytě a utajeně, budovat pro ně PAO úkryty anebo je rozmísťovat v terénu maximálně snižujícím účinky atomových úderů. Jako pracoviště jim dát obrněná vozidla snižující účinky úderů ZHN a zabezpečující rychlé přemísťování velitelských stanovišť.

Části štábů, pomocných složek a techniky, které nejsou nezbytné pro činnost velitelského stanoviště, rozmísťovat na záložním velitelském stanovišti armády. Záložní velitelská stanoviště zřizovat vždy počínaje stupněm pluku. Přitom zabezpečit jejich nepřetržitou informovanost tak, aby byla schopna převzít ihned velení za zničené hlavní velitelské stanoviště. Tedy na stupni armády mít ZVS schopné velet celé armádě.

Nesouhlasím s návrhem autora, aby pro převzetí velení byl organizován vždy u vyššího štábu kompletní štáb pro nižší stupeň velení, ku příkladu u frontu — štáb armády, u armády štáb sboru atd. Počítat s tím, že bude možno umístit tyto duplicitní štáby organizované již v míru v prostorech nynějších záložních VS u těch svazků, které mají v rámci bojové činnosti hlavní úkol, je nereálné. V soudobých podmínkách bude plnění hlavního úkolu velmi často přenášeno na jiný svazek nebo útvar. Vždyť právě atomové zbraně a vysoká manévrovost vojsk nám toto přenášení úsilí plně dovolují. Proto zmíněný záložní štáb by musel nepřetržitě kočovat z místa na místo. Přitom by zpravidla neznal podrobně situaci a často by musel převzít velení tam, kde to ani nebylo předvídáno, neboť volbu cílů si provádí nepřítel sám bez zřetele na náš zámysl. Plně však uznávám názor, že štáby určené k obsazování záložních míst velení je třeba organizovat a sladit již v míru. Je nutno skoncovat s dosavadní praxí, že záložní velitelská stanoviště jsou obsazována nesladěnými a předem nepřipravenými kolektivy.

K upřesnění soudobých technických možností ještě uvádím, že nelze počítat jako autor s televizním příjmem situace předávané vrtulníky nebo průzkumem. Stá-

vající televizní kamery nám zatím umožňují sledovat prostorově úzce vymezené úseky bojiště, především na vlastní straně, z nichž si lze udelet jen dílčí závěry o situaci. Proto nelze s televizním příjmem počítat pro přesné sledování situace na celém bojišti. Kromě toho stávající televizní technika při přenášení situace z bojiště klade vysoké nároky na technické zařízení a k její obsluze je potřeba velkého počtu odborně vysoce připravených techniků. Tím opětovně vznikají nároky na kvalitu i početnost spojovacích útvarů.

Stávající televizní řetězec se skládá ze snímácího střediska, které může mít tři i více snímácích kamer dálkově ovládaných. Jednou kamerou můžeme pozorovat jen úzký terénní výsek o max. šířce 350 m a to jen v příznivém případě při vzdálenosti pozorovaného objektu 1 km. To tedy znamená, že pro pozorování 1 km fronty bychom potřebovali tři televizní kamery. Přitom pozorování kamerou zdaleka nenahrazuje pozorování lidským okem a má značně menší rozlišovací schopnost. Dále zpracovaný obraz nelze topograficky upřesnit a tedy i využít pro určování cílů např. dělostřelectvu a letectvu.

Ze snímácího střediska je obraz vysílán na reléové středisko a přes ně na přijímací středisko. Štáb armády by potřeboval nejméně tři řetězce. Celkem tři televizní řetězce každý s třemi reléovými středisky potřebují k obsluze asi 230 odborně dobře vycvičených spojářů a početnou velmi nákladnou spojovací techniku přepravovanou asi na 70 až 80 vozidlech. I když technickým zdokonalením bude možno tyto počty snížit asi na polovinu, nelze podle mého názoru s televizí počítat na stupni armády jako se základním zdrojem zpráv o situaci na bojišti, podle nichž by se velitel armády mohl rozhodovat. Televizního obrazu lze využívat pro sledování jen dílčích situací na důležitých směrech, v prostoru shozu atomové pumy, k pozorování přepravišť, průchodišť a podobně, ale ne k sledování bojové situace na celé frontě. K tomu nám nepomohou ani kamery umístěné ve vrtulnících.

V článku uváděný televizní příjem je tedy ve stávající době i v blízké perspektivě neproveditelný a proto s ním nelze počítat.

V uvedeném článku je dále konstatováno, že dosavadní typ motostřeleckých a tankových divísi novému pojetí boje a operace nevyhovuje a že v budoucnu bude nutno uvažovat o organizaci lehkých a pohyblivých tankomechanizovaných brigád s doprovodným dělostřelectvem, včleněných do svazku sboru. Ve sboru by podle autora byly čtyři až pět brigád a v armádě dva až tři sbory.

Domnívám se, že tento názor není správný. Je zbytečné zvětšovat počty velitelských mezistupňů zaváděním sborů a tím ztěžovat rychlou informovanost vyšších štábů konkrétně štábu armády a prodlužovat lhůty vydávání rozkazů. Současně je třeba uvážit, zda by bylo vůbec účelné mít silný štáb armády pro velení dvěma sborům. Proto podle mého názoru je třeba postupovat jinou cestou. Hledat, zda by nebylo možno ještě zmenšit počet velitelských mezistupňů. Tak na příklad posoudit účelnost a vhodnost velitelského stupně pluk. Domnívám se, že by bylo zcela účelné mít divisi skládající se ze samostatných praporů a tím zrychlit a zjednodušit velení.

Podle mého názoru myšlenky a návrhy ve zmíněném článku mají řadu nevýhod a proto s jejich realizací nelze souhlasit. Místo zjednodušení velení by podle mého názoru došlo k jeho ztížení. Přitom by bylo třeba zvětšit počty jednotlivých štábů hlavních funkcionářů a velmi by se ztížila součin-

nost. Kromě toho pro zabezpečení nepřetržitého velení by bylo nutno rozhodně zvýšit počty spojovacích útvarů a mít k dispozici mnohem více spojovací techniky. Při tom by nebylo možno účelně využívat automatizace. Velitel armády by byl v podstatě izolován od hlavních funkcionářů i vševojenského štábu. Vcelku by se ztížilo provádění manévru na bojišti, zejména na přísnových a odsunových komunikacích. V článku je, bohužel, věnována malá pozornost otázkám ochrany vojsk proti ZHN, domnívám se, že při navrhované organizaci by se řešení těchto otázek provádělo příliš decentralisovaně v každém systému velení izolovaně. Rovněž otázky součinnosti s letectvem nejsou vyřešeny a při navrhovaném systému velení by letectva nebylo pravděpodobně nejučelněji využito. Rovněž by nebylo zabezpečeno nepřetržité velení vojskům při zničení velitelského stanoviště armády, neboť záložní štáby tuto funkci by nemohly úspěšně plnit.

Ve svém diskusním příspěvku jsem se pokusil vyjádřit a zdůvodnit své názory. Očekávám, že i další čtenáři časopisu Vojenská mysl se zapojí do této diskuse a zaujmou své stanovisko k těmto závažným otázkám, v nichž se v mnohém s autorem článku neshodují.

DISKUSNÍ PŘÍSPĚVOK

k článku „Systém velení v súdobom boji a operácii“

(VM čís. 2/1959)

Kapitán Mikuláš Berka

V diskusnom príspevku, k článku plukovníka Brátka, chcel by som podporiť niektoré správne závery autora v otázke systému velenia. K niektorým otázkam som sa však v príspevku musel postaviť kriticky. Hlavne v otázke celkového pojmá akéhosi rozškatuľkovania zodpovednosti za otázky, ako sám autor píše, otázky odpovedajúce hlavným prvkom bojovej činnosti. Veď po prečítaní článku musel mať každý dojem, že v štábe vševojskovej armády snáď není akejsi zjednocovacej veliteľskej myšlienky, keď veliteľa autor postavil len ako zodpovedného za jeden úsek hlavného prvku bojovej činnosti, manévru.

Snáď takto doslova to nemal autor na mysli, avšak článok nakoniec predsa len takto nesprávne vyznel.

Preto v diskusnom príspevku sa k mnohým záverom staviam kriticky, mnohé odôvodňujem, buď poukázaním na už vžitú prax, ktorú poväčšine naše štáby prevzali

a pri niektorých záveroch mi pomohla analýza vlastného článku na potvrdenie, alebo vyvrátenie daného názoru.

Autor v úvode vyzdvihuje, že pri diskusii je treba sa oprostíť od otázok prestíže a od kompetenčných sporov. S týmto názorom je treba sa plne stotožniť, ba ho i vyzdvihnúť, pretože v dosiaľ uverejnených článkoch, týkajúcich sa otázok velenia, bolo mnohokrát cítiť otázku prestíže jednotlivých druhov zbraní.

Plukovník Brátka vyzdvihuje tú skutočnosť, že pri riešení velenia nutno vychádzať zo zásady, aby každý funkcionár zodpovedný za dielčie plnenie hlavných úloh, bol zabezpečený tak, aby úlohu, ktorú v rámci boja a operácie má plniť, mohol riešiť komplexne, bez závislosti na inom veliteľovi. Myslím, že táto celkom správna myšlienka, ktorú autor pojal, už touto vetou je nesprávne formulovaná a ďalej i rozvíjaná na mnohých miestach nesprávnymi závermi.

Vyzdvihnutím, akéjsi nezávislosti na inom veliteľovi, by sme mohli dôjsť k opačnému záveru, že napr. veliteľ delostrelectva je nezávislý na vševojskovom veliteľovi a pod. I keď autor má asi na mysli snáď systém velenia, ktorý je možné vidieť jednak v systéme spojenia, jednak v otázke doplnenia určitých systémov velenia dôstojníkmi iných druhov zbraní alebo služieb, vyznieva táto veta vskutku len ako nezávislosť v otázkach rozhodovania a podobne.

To nakoniec potvrdzuje autor i sám rozvíjaním tejto myšlienky.

Autor rozdeľuje hlavné prejavy bojovej činnosti vojsk na šesť skupín. I keď by sme mohli jeho 6 skupín prijať ako koncepciu analýzy prejavu bojovej činnosti vojsk na bojišti, závery ktoré z toho vyplývali však nie sú správne.

Už vo formulácii 3 skupiny, že manéver vojsk musí byť chránený pred vzdušnými údermi aktívne, dopúšťa sa nepresnosti v celom pojmí štylistiky, keď za každou zo 6. skupín tučnými písmenami prekladá, kdo je vlastne zodpovedným organizátorom, toho ktorého systému velenia (napr. u skupiny 1 je to veliteľ, u 2. vel. del. a pod.) avšak u bodu 3 tučne prekladá jedine slová protiletadlové delostrelectvo (hlavný reprezentant aktívneho protivzdušného boja). To hneď pri štúdiu článku navádza akosi čitateľa k tomu záveru, že hlavným organizátorom je teda analogicky ZVD-PLD napr. u armády. Avšak až v ďalších odstavcoch je možné sa dozvedieť, že ním je náč. PVO.

V tejto veci nebol teda autor dosť dôsledný v dialektike vyvodzovania. Buď teda je PLD v pojatí tohoto článku hlavným reprezentantom boja protivzdušnej obrany a potom z celkového pojatia článku musí vyplývať záver, že hlavným organizátorom je zástupca veliteľa delostrelectva pre protiletadlové delostrelectvo, alebo autor trochu podľahol oficiálnemu názoru v armáde prijatému, že ním je náčelník PVO. (O tejto otázke bolo už mnoho diskusí, preto ju nerozvádzam.)

Ako štvrtý prejav činnosti vojsk pokladá autor komplex otázok bojového zabezpečenia. Že hlavným organizátorom je tu náčelník štábu, je vcelku správny záver, je treba však zdôrazniť, že plne zaň musí zodpovedať vševojskový veliteľ a že otázka bojového zabezpečenia nie je len otázkou samoúčelnou, že ju nemožno akosi pri nesprávnom pochopení, ako to snáď článok ukazuje, oddeliť od celého pojatia boja a operácie a teda i manévru. K tomu sa v ďalšom ešte vrátim.

Piaty bod rieši materiálne zabezpečenie ako celok. Zo skúsenosti možno potvrdiť, že je treba, aby materiálne zabezpečenie bolo podriadené len jednomu organizátorovi a tým je náčelník týlu.

Pritom je treba však hneď poukázať na nesprávne závery v ďalších odstavcoch článku, ktoré by mohli viesť k tomu, že napr. u veliteľstva delostrelectva, náčelníka PVO má byť oddelenie delostreleckého vyzbrojovania, teda umiestnené asi v priestore štábov. Z praxe môžeme uviesť jeden takýto prípad z cvičenia, kde väčšia časť príslušníkov oddelenia DV bola u štábu delostrelectva. Toto sa však ukázalo veľmi nesprávnym. Konkrétne šlo o dopĺňovanie vojsk muníciou, a to ako atomovou, delostreleckými granátmi, tak i pešiou muníciou. Oddelenie DV musí byť neustále v styku s funkcionármi týlu, hlavne náčelníkom ATS a jeho štábov. Preto túto otázku je možné chápať len tak, že náčelník delostreleckého vyzbrojovania je u štábu delostrelectva, aby bezprostredne poznal situáciu, mohol perspektívne dopredu plánovať zásobovanie muníciou a prostredníctvom svojho štábu umiestneného na TVS vyžadovať prepravnú kapacitu aut, vrtulníkov popri prípade kolopásov a transportérov. Podobne tomu musí byť u PVO, kde je treba, aby na štábe bol jeden člen oddelenia pre protiletadlovú muníciu.

Autor článku poukazuje ďalej, že nakoniec tieto systémy velenia musia byť na sebe nezávislé hlavne čo do spôsobu samostatných spojovacích prostriedkov.

U tohoto je treba se opäť zastaviť a to už v pojatí spoločne s ďalšími závermi autora.

Je pochopiteľné, že napríklad veliteľ armády musí mať svoju vlastnú spojovaciu sieť k jednotlivým zväzkom, zálohám a ostatným prvkom bojovej zostavy. Je však treba sa zamyslieť, či je ešte treba akúsi novú sieť pre náčelníka štábu, ktorému pripadá akosi len zodpovednosť za bojové zabezpečenie.

Vieme, že u vševojskového štábu budú sa riešiť iste i iné otázky. Písalo sa o systéme velenia už dosť. Názor sa všeobecne ustálil vytvoriť u štábu 3 skupiny (plánovacia, skupinu náčelníkov smerov a informačnú skupinu). Obsah práce týchto skupín je už všeobecne známy. Myslím teda, že nie len otázku bojového zabezpečenia, ale i otázku napríklad manévru a ostatné bude musieť štáb armády riešiť. Preto v zásade musí byť otázka velenia vševojskovým zväzkom v rukách jedného veliteľa čítajúc v to rôzne druhy bojového zabezpečenia, teda zvláštny systém velenia pre náčelníka štábu pre otázky bojového zabezpečenia nie je logický. Je to zatažovanie

už i tak dosť presýtených frekvencií, ktoré sú k dispozícii. Štáb potom so svojimi ostatnými oddeleniami je komplexným rozpracovateľom myšlienok prijatých veliteľom ako v otázke plánovania, velenia, informácií tak i v otázkach bojového zabezpečenia. O čo lepšie sa ukazuje systém navrhovaný v článku generálmajora Knotka v tom istom čísle VM, že kostrou spojenia v celej armáde by boli vhodne rozmiestnené pohyblivé rádiové uzly, s možnosťou vzájomnej a pokiaľ možno automatizovanej retranslácie.

Myšlienka podriadiť náčelníkov druhov vojsk, okrem veliteľa delostrelectva, náčelníka PVO, náčelníka TTS a týlu, náčelníkov štábu je vcelku praxou preverená. Cvičenia nám ukázali, že bolo dobré ich umiestňovať niekde uprostred štábu, aby všetci náčelníci mali k nim blízko a že bolo treba jednat pri rôznych zabezpečeniach hlavne na stupni štáb-štáb.

V systéme spojenia pokladám za správne mať na stupni veliteľa delostrelectva priame spojenie s predstaviteľom bombardovacieho a bitevného letectva ako i s delostreleckým prieskumným letectvom. Podobne tomu musí byť u štábu PVO, ktorý musí mať spojenie so stíhacím letectvom. V tomto prípade sa osvedčila i priama účasť predstaviteľa stíhacieho letectva u štábu PVO. Takto to vyplýva i zo schémy spojovacieho systému v armáde (príloha k tomuto článku).

Autor však ináč túto otázku neriešil priamo v texte, preto pokladám za nutné zdôrazniť, že je treba, aby predstavitelia týchto zbraní boli umiestnení na vševoj- skovom štábe (okrem spomenutého predstavitela stíhacieho letectva). Musia mať však priame spojenie so svojimi jednotkami, aby naplánované vzlety sa mohli ihneď vyžadovať.

Doplnenie veliteľstva delostrelectva ešte chemikom a ženistom, podobne u PVO pokladám za neefektívne, jednak by tieto početné malé oddelenia strácali ešte po 2 príslušníkov a za druhé spoluprácu pri rôznych spoločných otázkach bojového zabezpečenia je možné urobiť v rámci štábu.

Autor ďalej navrhuje novú organizáciu, hlavne zavedenie sboru o 4—5 brigádach. Keďže autor otázku odôvodňuje len možnosťou vytvoriť samostatnejšie a pohyblivejšie celky, než je napríklad súčasný zväzok, brigády v rámci takéhoto sboru, ba autor ide ďalej a hovorí, že armáda by mala 2—3 takéto sbory, bolo by možné problém vyvrátiť napríklad zas len jedným tvrdením, že otázka rýchleho preniknutia poľatejho zámyslu veliteľom armády k vykonávateľovi, to je do praporu vto, by bolo zdĺhavé. Pri navrhovaní takejto organizácie

je táto otázka riešená nekomplexne, bez závislosti na iných spolurozhodujúcich skutočnostiach. Nechcem v tomto s autorom polemizovať, ale myslím najlepšou odpoveďou na návrh novej organizácie, je znova článok generálmajora Knotka v tom istom čísle VM 2/59.

Čo sa týka autora navrhovaného rozmiestnenia štábu, je možné sa nad touto otázkou zamyslieť.

Zdá sa, že vývody autora hovoria pre takéto rozmiestnenie VS štábu armády. Je to výhodné z hľadiska použitia nepriateľských ZHN, čo mal snáď najviac autor na mysli, keď jednotlivé systémy velenia rozmiestňuje od seba na 2—3 km. Pri tom je možné súhlasiť, aby i štáb vševoj- skového veliteľa bol umiestnený vo vzdialenosti 2 až 3 km od vlastného veliteľského stano- višťa. Ovšem je tu treba si uvedomiť, že ide o štáb a nie len o navrhovaný systém velenia pre bojové zabezpečenie.

Otázka však není úplne rozpracovaná. Budú tu i iné aspekty ovlivňujúce takto umiestnený štáb. Z nevýhod by som spomenul napríklad veľkú vzdialenosť pre jednotlivých veliteľov, náčelníkov druhov vojsk (ktorých autor umiestňuje do operačného stanu) ku svojim štábom, veľkú vzdialenosť pre štáby ostatných druhov vojsk k štábu vševoj- skovému. Snáď by mohli byť všetky tieto problémy vyriešené vzhľadom k dobrej myšlienke, aby VS nemohlo byť naraz vyradené jedným úderom ZHN, pomocou účinného dispečinku (parlafóny), televíziou a inými prostriedkami spojova- cích systémov. Je teda vidieť, že otázka potrebuje vcelku ešte hlbokého rozboru, preverenia v praxi pri cvičeniach, aby mohla byť v plnej miere prijatá za správnu.

Ďalšou otázkou je navrhované akési pre- kračovanie pri presunoch tak, ako ho navrhuje autor pri zmene VS. Autor spomína, že sa začne premiestňovať vždy napred jeden systém velenia, keď predchádzajúci zaujme nové VS, začne premiestnenie druhý.

Avšak tu autor neuvádzal to, že tu ide o úplne odlišné (ba dokonca ním navrho- vané nezávislé) systémy velenia, čo potom privádza k domnienke, že sa vec vôbec neuvádzala.

Snáď sa dá súhlasiť s tým, že sa napri- klad najprv presunie veliteľ a potom jeho štáb, čo sa pri cvičeniach i v praxi pre- vádzalo. Avšak není účelné si myslieť (z článku by to ovšem vysvitlo), že na- príklad pri zasiahnutí systému velenia PVO na novom VS, bude môst nahradiť napríklad štáb delostrelectva, ktorý bol napríklad ešte na starom VS.

V praxi sa presun VS prevádzal napri- klad na štábe delostrelectva tak, že sa pre- sunula napred prieskumná skupina pre vy-

hľadanie nového priestoru VS, táto bola zabezpečená aspoň jednou silnou rádiovou stanicou a po zaujatí nového VS zriadila aspoň najdôležitejšie spojenia v sieti veliteľa. Veliteľ delostrelectva sa obvyčajne s náčelníkom operačného oddelenia presunul na nové VS vrtulníkom a prevzal na novom VS velenie. Po jeho odchode zo starého VS riadil činnosť náčelník štábu, ktor-

rý po prevzatí velenia veliteľom presunul zbytok štábu na nové VS.

Je teda vidieť, že túto otázku je možné riešiť i týmto výhodnejším spôsobom.

S navrhovaným operačným sálom veliteľa i s jeho účastníkmi je treba súhlasiť, na obrázku chýba však náčelník TTS se svojim spojením k štábu, ktorý je umiestnený na týlovom VS.

Nakoniec je treba zdôrazniť to, že snaha autora touto študijnou úvahou vyriešiť niektoré najpálčivejšie otázky systému velenia, by bola snád vyznela ďaleko v priateľnejšom svetle, kedy si autor nebol kládol za úlohu rozviesť radu kompletných otázok, na ktoré potom v článku nezostalo dosť miesta pre ich správne zdôvodnenie. Menej otázok prevzatých na riešenie by dalo možnosť lepšie podstatu myšlienky vysvetliť.

Preto som sa snažil v tomto diskusnom príspevku zaujať názor ku všetkým otázkám článku, čo sa mi však taktiež nemohlo v plnej šírke a rozsahu problémov podariť zodpovedať či už názor potvrdiť alebo vyvrátiť. Preto by bolo treba k jednotlivým otázkam sa ešte v diskusii vyjádriť, čo si zasluhuje tak podnetná, svojim obsahom nová, i keď nie vo všetkých otázkach, plne prepracovaná študijná úvaha autora.

DISKUSNÍ PŘÍSPĚVEK

k článku „Systém velení v soudobém boji a operaci“

(VM čís. 2/1959)

Maj. Miroslav Nedvěď

Plukovník Brátka vyzval v úvodu svého článku všechny čtenáře k diskusi o otázkách velení, které rozebírá ve své práci, uveřejněné ve Vojenské mysli čís. 2/1959.

Ve svém diskusním příspěvku se chci zaměřit zejména k navrhované reorganizaci štábů svazů a svazků a na rozmisťování, nahrazování a přemisťování velitelských stanovišť.

Autor článku rozebírá v souvislosti s navrhovanou změnou struktury štábů i organizační strukturu svazků, kde uvádí, že „dosavadní typ motostřeleckých a tankových divízi novému pojetí boje a operace nevyhovuje“ a že v budoucnu bude nutno uvažovat o organizaci lehkých a pohyblivých tankomechanizovaných brigád s doprovodným dělostřelectvem, schopných řešit samostatně taktické úkoly, učených do svazku sboru.

Domnívám se, že odpověď k autorovu požadavku na změnu současné organizační struktury je nejlépe vyjádřena v článku generálmajora Knotka ve VM čís. 2/59 str. 26 až 27). Chci jen k tomu dodat, že autor patrně ve svém požadavku vytvořit tankomechanizované brigády jako základní bojovou taktickou jednotku vychází z názoru, který je nyní velmi rozšířen, že tanky jsou dnes schopny vést boj téměř samostatně ve všech bojových i terénních situacích. To podle mého názoru není zcela správné, po-

něvadž nelze vidět u tanků jen jejich výhody při boji za použití ZHN, ale i jejich nedostatky, které jim zejména nedovolují vést bojovou činnost v každém terénu — což platí do určité míry o terénu středoevropského válečnictví. Je proto podle mého názoru nutné počítat i dále s nutností mít kromě tankových útvarů a svazků i motostřelecké útvary a svazky, schopné vést boj tam, kde tankové divise nemohou být úspěšně použity.

Nechci dále polemizovat s autorem o účelnosti jím navrhované organizace armády, sborů a brigád, kterou autor nijak podrobněji nerozvedl a ani nezdůvodnil, domnívám se však, že autor ve svém návrhu není důsledný, poněvadž na jedné straně požaduje vytvořit brigády jako pohyblivé taktické celky, na druhé straně chce „vytvořit silné sborové dělostřelecké skupiny, včetně raketometných uskupení atomového dělostřelectva“. To podle mého názoru odporuje požadavku, který autor klade na

„brigádní“ organizaci, poněvadž při této organizaci dělostřelectva není zabezpečena vysoká bojeschopnost brigád a ani jejich dostatečná dělostřelecká podpora, uvážíme-li šířku pásma, ve kterých by tyto sbory a brigády vedly bojovou činnost (poněvadž i při současné organizaci počítáme s tím, že atomové dělostřelectvo bude přidělováno i divisím).

V návrhu na reorganizaci štábů rozvádí autor funkční povinnosti hlavních funkcí štábů, kteří podle jeho návrhu mají řešit určitý okruh otázek.

Domnívám se, že v podstatě je správné rozdělit veškerou řídicí činnost ve štábu do několika oblastí, jelikož to vyplývá ze struktury štábů. Chci však z tohoto návrhu rozebrat úlohu a postavení velitele dělostřelectva jako funkcionáře, který je podle autora „odpovědný za palebný systém“ a který „bude veliteli navrhovat použití ZHN, dělostřelectva, jeho uskupení, využití bitevního a bombardovacího letectva v rámci tohoto palebného systému“.

Z této formulace vyplývá, že autor veškeré řešení palebných otázek i použití ZHN soustřeďuje u velitele dělostřelectva. Na jedné straně je to lákavá myšlenka — mít jakéhosi „zástupce velitele pro palebnou činnost“, avšak musíme si uvědomit, že nelze prakticky tento požadavek realizovat, poněvadž tímto řešením by úplně zmizela řídicí úloha náčelníka štábu a náčelníka operačního oddělení, kteří především musí dávat veliteli sladěné a sklobené návrhy na použití ZHN různými druhy vojsk, ať již jde o dopravu těchto zbraní hromadného ničení formou atomových dělostřeleckých nábojů, leteckých pum, anebo jde o použití chemických nebo biologických zbraní. Musíme si totiž uvědomit, že důležitost a význam ZHN si vyžadují jejich centralizovaného řízení operačním oddělením vševojenského štábu, poněvadž tyto zbraně jsou prostředkem velitele, který jimi především uplatňuje svůj vliv na výsledek bojové činnosti. Proto tyto otázky nemohou řešit velitelé druhých vojsk, i když by konečně rozhodnutí schvaloval velitel, jak to navrhuje autor.

Domnívám se, že nelze v žádném případě souhlasit s autorem, který požaduje i to, aby velitel dělostřelectva navrhoval veliteli i použití bitevního a bombardovacího letectva „v rámci palebného systému“. Otázky použití letectva jsou jednak předmětem přímé součinnosti velitele s leteckými odborníky, při čemž pochopitelně se musí vzít v úvahu činnost dělostřelectva, avšak nelze požadovat, aby velitel dělostřelectva zde dělal veliteli jakéhosi poradce v otázkách použití letectva; na druhé straně musíme vidět i tu skutečnost, že každý velitel má

určité znalosti o použití a činnosti letectva, takže je schopen klást letectvu reálné požadavky a úkoly.

Rovněž by bylo otázkou diskuse, zda je reálný požadavek, aby byl začleněn ženista, chemik a automobilní důstojník do štábu velitele dělostřelectva. Uvážíme-li, že je nutno pro řešení všech otázek použití druhů vojsk organizovat a provádět úzkou součinnost mezi jednotlivými složkami štábu, nemůžeme tento problém řešit rozšiřováním štábu velitele dělostřelectva o příslušníky ostatních druhů vojsk, poněvadž tak bychom vytvářeli další „štáb ve štábu“.

Dále mám několik poznámek k organizaci velitelských stanovišť.

Autor rozebírá otázku nahrazování velitelských stanovišť při jejich vyřazení. Navrhuje organizovat vždy u vyššího štábu kompletní štáb pro nižší jednotku, např. u frontu — štáb armády, u armády — štáb sboru atd. Tyto duplicitní štáby organizované již v míru by byly podle návrhu autora umísťovány v prostorech nynějších záložních VS pěči starších náčelníků, a to u těch svazků, které mají v rámci bojové činnosti (operace) hlavní úkol.

Autor svůj návrh zdůvodňuje tím, že „zkušenosti s dosavadním způsobem zřizování ZVS dotovaným z počtu štábu svazu (svazku) potvrzují, že toto řešení je neuspokojivé“.

Podle mého názoru situace s využíváním ZVS není tak špatná, i když je pravda, že při cvičeních se dosud ztrácí dosti času při převzetí velení ZVS.

Musíme si však uvědomit, jak je vůbec možno autorův návrh na vytvoření duplicitních štábů realizovat. Autor uvádí, že organizovat tyto duplicitní štáby již v míru se jeví jako otázka velmi naléhavá, protože akceschopnost štábu závisí na jeho sladěnosti, kterou je možno získat jen trvalým a poměrně dlouhodobým společným soužitím a řešením praktických bojových úkolů. To znamená, že v míru budeme mít určitý počet „záložních“ štábů na různých stupních. Jak budou tyto štáby školeny, cvičeny a připravovány, nebudou-li přímo řídit vojska a budou-li „řešit praktické bojové úkoly“ (jak požaduje autor) pouze při určitých cvičeních? Jejich normální „mírová činnost“ však není jasná. Snad by bylo možné vytvořit tyto štáby z důstojníků učilišť, škol a akademií, kteří by v určitém časovém období prováděli pravidelné nácviky nebo cvičení jako „předurčený záložní štáb“.

Nyní k využívání těchto štábů. Nelze pochopitelně počítat s tím, že u frontu nebo armády bude možné mít vždy několik těchto „duplicitních“ nižších štábů. To znamená, že předem nelze určit, který štáb by tento duplicitní štáb měl nahrazovat v při-

padě potřeby. Z toho vyplývá, že jeho informovanost o vývoji situace v průběhu boje bude minimální, poněvadž se nemůže soustředit podrobně na situaci žádného nižšího štábu, ale musí znát povšechně situaci na frontě, tak např. záložní štáb — divisi (u velitele armády) bude znát maximálně situaci na stupni armády a bude-li nucen nahradit zničený štáb divise, potrvá to poměrně velmi dlouho, než se podrobně seznámí se situací divise, u které má nahradit zničený štáb, aby mohl úspěšně řídit její bojovou činnost.

Podle autorovy formulace je možné, že plánuje použití těchto duplicitních štábů jen u některých svazků, poněvadž mají být „umístovány v prostorech nynějších ZVS starších náčelníků, a to u těch svazků, které mají v rámci bojové činnosti hlavní úkol“. Toto řešení by znamenalo, že se duplicitní štáb předem zaměří na eventuální nahrazení jednoho štábu. To znamená, že v případě vyřazení jiného štábu bude jeho úloha těžší než v případě, který jsem uvedl dříve, poněvadž nebude téměř vůbec znát situaci jiné divise, jejíž štáb má nahradit a na druhé straně umístěním tohoto štábu u svazku, plnící hlavní úkol dává se nepříteli možnost vyřadit na tomto směru i tento záložní štáb divise dříve, než může zahájit plnění svého úkolu.

Podle mého názoru nelze zavrhnout dosavadní způsob vytváření ZVS a bude na druhé straně rovněž účelné připravovat štáby nižších stupňů převzít funkci vyšších štábů. Znamená to, že by v případě nutnosti např. štáb divise nahradil vyřazený štáb armády a funkci štábu divise by v dalším plnilo záložní VPS dané divise.

Autor dále navrhuje nový způsob rozmístování VS tak, aby jedním atomovým úderem nebyly vyřazeny všechny systémy velení. Navrhuje proto vytvořit 5 složek, které by se umísťovaly ve vzdálenosti 2 až 3 km od sebe.

Domnívám se, že v současné době je málo pravděpodobné, že nepřítel, zjistí-li rozmístění VS a rozhodne-li se použít k jeho zničení atomový náboj, použije náboj tak malého tritového ekvivalentu, že by nebylo celé VS (nebo jeho větší část) vyřazeno jedním úderem. Proto se domnívám, že je málo reálné chtít větším rozptýlením

jednotlivých složek VS zabránit vyřazení velitelských stanovišť atomovým úderem. Tak např. podle návrhu autora článku mělo by být VS rozmístěno na ploše 4–9 km² (s mezerou 2–3 km mezi jednotlivými složkami štábů). Podíváme-li se na účinky atomového náboje 15 KT vidíme, že ničí nekrytou živou sílu na ploše 9 km² (poloměr ničení je 1700 m) a krytou živou sílu ničí na ploše 3,1 km² (poloměr ničení je 1000 m), což znamená, že navrhovaným rozmístováním štábů nijak neuchráníme před vyřazením jeho větší části jedním úderem atomového náboje. Na druhé straně je třeba uvážit všechny klady a nedostatky tohoto rozmístění VS. Autor chce mít zvlášť velitele s operačním sálem, zvlášť velitele dělostřelectva a štáb, zvlášť velitele PVO a štáb, zvlášť náčelníka štábu a štáb, a zvlášť náčelníka týlu a štáb. Znamená to tudíž, že bude současně značně ztížena práce a součinnost mezi těmito hlavními složkami štábu.

Rovněž přemísťovat VS navrhuje autor po těchto složkách, a to tak, aby „vždy jeden systém velení začal s přemísťováním, teprve když předchozí zaujal nové VS“. Podle mého názoru bychom tímto řešením nic nezískali, ale naopak podstatně ztížili práci celého štábu, který by byl v pohybové fázi bojové činnosti velmi krátkou dobu pohromadě.

V souvislosti s touto otázkou navrhuje autor článku zřizovat operační sál velitele, ve kterém by se velitel „rozhodoval a řešil bojové a operační úkoly jen v přítomnosti uvedených funkcionářů“ (rozuměj: náčelník štábu, velitel dělostřelectva, velitel vojsk PVO, náčelník tankové technické služby a náčelník týlu). Znamená to tudíž, že na jedné straně mají být tyto funkcionáři rozmístěni na VS ve vzdálenosti 2–3 km od velitele, na druhé straně autor požaduje jejich přítomnost na operačním sále při všech rozhodováních a řešeních, což by prakticky znamenalo, že by mohli být na tomto sále trvale, poněvadž jinak by byli většinou na přesunu mezi operačním sálem a vlastními pracovišti.

Dále otázku výhodnosti operačního sálu nechci rozebírat, poněvadž je to uvedeno jak ve Vojenské mysli č. 1/1959, tak i v článku podplukovníka Jačka ve VM č. 2/1959.

DISKUZNÝ PRÍSPEVOK

k článku „Systém velenia v súdobom boji a operácii“

(VM čís. 2/1959)

major Miloslav Maťašák

Názor plukovníka Brátka na organizovanie ľahkých a pohyblivých tankomechanizovaných brigád včlenených (4 až 5) do zväzku sboru (2 až 3 sbory v armáde) myslím, že nezjednoduší velenie a ani neprispieje k zlepšeniu manévru jednotkami a palbou.

Predpokladáme, že by sme mali v armáde 2 až 3 sbory, v sbore 3 až 4 brigády motostrelecké (mechanizované) a jednu brigádu tankovú, každú o troch motostreleckých a jednom tankovom prápore. Spolu pri tejto organizácii, by sme mali v armáde asi 18 až 36 motostreleckých (mechanizovaných) práporov 12 až 21 tankových práporov, celkom 30 až 57 práporov. Z toho vidíme, že zhruba by sa nám počet práporov znížil, čo by na súdobé operačné úlohy armády pravdepodobne nestačilo.

Problém by bolo možné riešiť zvýšením počtov v rotách, alebo rozšírením počtu brigád. Avšak zvýšenie počtov v rotách nezdá sa byť zrovna výhodným, nakoľko by bolo pravdepodobne na úkor pohyblivosti a pružnosti vo vykonávaní manévru a z práporu by nám vznikol veľký kolos. Cez to zdá sa byť toto opatrenie účelnejším, než zvýšiť počet brigád na viac než 5 v sbore, čo by úplne skomplikovalo velenie. Vytvoriť viac sborov než 2 — 3, znamenalo by zas v skutočnosti len premenovanie divízií na sbory a pluky na brigády.

Či tak alebo onak, zdá sa byť najúčelnejším doterajšiu štruktúru msd (td) na základe vývoja techniky, postupne upravovať. Uvažovať tiež o vytváraní a včleňovaní medzičlánku sboru v starom poňatí do doterajšej organizácie (nemyslím tým článok plk. Brátka), bolo by len zatažením a stratou času vo velení. Okrem toho pri duplicite štábov vznikli by nám nereálne a neúnosné počty štábov a ďalšie problémy v systéme velenia, ako napríklad nové narástanie spojovacích sietí a ďalších jednotiek na zabezpečenie velenia. Tiež samotné materiálne a technické zabezpečenie, ktoré je jedným z hlavných prvkov velenia, ostalo by naďalej v plnom rozsahu v starostlivosti armády.

Tiež decentralizácia atomového delostrelectva na sbory, nezdá sa byť účelnou. Myslím, že v súčasnej dobe prechádzame v mnohých prípadoch do extrém v používaní ZHN a vychádzame presväzne len z ma-

ximálnych noriem, ktoré sú viazané na hlavné strategické (operačné) smery. V takom prípade nebude problémom prideliť „sboru“ v našom prípade divízií, atomové prostriedky podľa závažnosti úlohy, zvlášť pri činnosti na samostatnom smere. Vo väčšine prípadov je však potrebné, aby ZHN boli centrálné veliteľom armády plánované a použité v prospech cieľa operácie.

Záverom k otázke, či sbory a brigády vytvárajú alebo nie, mám za to, že nie je tento problém v súčasnej dobe aktuálny a na zlepšovanie systému velenia ani podstatný.

Názory na novú štruktúru štábov považujem za veľmi dobrú myšlienku a možné východisko z doterajšej čiastočne zastaralej organizácie a štýlu práce štábov. Navrhnutých päť systémov velenia (vševojskový, delostrelecký, PVO, bojové zabezpečenie a materiálne zabezpečenie), vyžaduje si rad kompetenčných zmien a zmien v podriadenosti, ktoré by bolo vhodné v praxi čo najskôr overiť a preskúšať.

Vyčlenenie ženijného, chemického a automobilného dôstojníka do podriadenosti veliteľovi delostrelectva bolo by potrebné doplniť zvlášť vyčlenenými špecialistami pre otázky ZHN obdobne, ako operačného oddelenia. Taktiež u týlu javí sa nutnosť vyčleniť špecialistu pre otázky ZHN. Bolo by tiež treba uvažovať o pričlenení chemického ženijného dôstojníka a príslušníka zdravotníckej služby k operačnému oddeleniu do skupiny ZHN. Táto skupina ZHN u operačného oddelenia by úzko spolupracovala a riadila v technických otázkach prácu špecialistov pre otázky ZHN z ostatných systémov velenia, ktoré by inak pracovali pod priamym riadením svojich náčelníkov a rozpracúvali by samotné použitie ZHN a jednotlivé opatrenia v rámci PAO v súčinnosti s operačným oddelením. Ak berieme v úvahu množstvo úloh na stupni armády len v samotnej PAO, zvlášť pri organizovaní odstraňovania následkov nepriateľského napadnutia ZHN, nemôžeme hovoriť o predimenzovaní vyčlenených špecialistov pre otázky ZHN.

Podriadenosť v štáboch pri velení jednotkám v mieri, môže ostať bez zmeny z dôvodov efektívneho využitia jednotlivých špecialistov. Musia byť však pre plnenie úloh v poli predurčení a k tomu školení.

Taktické jadro zdvojovaných a druhošledových štábov javí sa účelne ponechať pre mierovú prácu na príslušných oddeleniach podľa odbornosti, avšak ako nadpočetných a týchto vo veliteľskej príprave stmelovať a pravidelne cvičiť podľa predurčenia.

Domnievam sa, že k veliteľskej príprave druhošledových (prípadne zdvojovaných) štábov mali by byť pravidelne povolávaní príslušníci štábov dopĺňovaní zo záloh a to nie na jedno 5-týždňové cvičenie, pri ktorom väčšinu času venujú mierovým otázkam, ale na 7 až 14 dní a častejšie, tak, aby sa pripravovali na svoju funkciu v čase cvičení (veliteľských zhromaždení).

Východisko na zdvojovanie štábov pre prípad vyradenia miest velenia nevidím len v nadpočetnom vvčlenení kompletného jadra nad plánované vojnové počty príslušného štábu, ale tiež v schopnostiach prevažnej väčšiny príslušníkov mierových štábov nahradit určité miesta či už na stupni velenia, kde sú zaradení, alebo u podriadených štábov. Vyžaduje si to už i samotná bojová pohotovosť, ktorá nemôže byť odbytá len obsadením jednotlivých funkcií, ale hlavne schopnosťou v prípade nutnosti, velenie operatívne ožívovať a dopĺňovať i okrem plánovaných kádrových opatrení. Súčasný stav tomu nenásvedčuje. Otázky velenia v súdobom boji, hlavne však prax v práci štábu v poli sú blízke len malému okruhu dôstojníkov. U prevažnej väčšiny príslušníkov štábu vidíme len ich mierovú odbornosť zo života vojsk, avšak to, že nemajú potrebné taktické (operačné) znalosti a návyky z práce štábu pre príslušný stupeň velenia alebo

o stupeň nižšie, nie je v súčasnej dobe a v súčasnom pojmí bojovej pohotovosti tak veľmi podstatné. Je treba sa pozastaviť i nad tým, či doterajšej metódy a hlavne rozsah veliteľskej prípravy a prípravy štábov a čas na ňu vyhradený postačuje, či nie je na úkor otázok velenia v poli kladený dôraz prevažne len na stálu a podrobnú, niekedy len samoúčelnú informovanosť o stave výcviku a na riešenie podradných otázok v živote vojsk. Je nutné si uvedomiť, že ani pripravené vojská bez nepripravených štábov a ani pripravené štáby bez nepripravených vojsk nemôžu v súdobom boji obstáť.

Kladne sa prikláňam k návrhu plk. Brátka o rozmiestňovaní VS armády. Zároveň si však tento návrh vyžaduje radikálne vyriešiť dispečerské technické zariadenie medzi zložkami štábu, minimálne medzi jednotlivými systémami velenia tak, aby zabezpečovalo trvalé spojenie i za presunu, nahradilo nám stály styk medzi hlavnými funkcionármi a aby bolo možné prostredníctvom neho riešiť i zásadné problémy velenia, aby veliteľ mohol hovoriť so svojimi zástupcami pri vzájomnom odpočúvaní, títo mohli predkladať návrhy na rozhodnutie a vzájomne sa mohli k navrhovaným opatreniam dopĺňovať.

Keď uvážime, že z hľadiska PAO nebude možné VS sústreďovať na jednom mieste a tým ani nebude možný častý a stály osobný styk hlavných funkcionárov, dostáva sa nám akútne do popredia nutnosť okamžite tento technický problém vyriešiť.

DISKUSNÍ PŘÍSPĚVEK

k článku „Některé zásady použití dělostřelectva v počátečním období války“

(VM čís. 1/1959)

Majoor Hynek Ondrášek, major Jiří Jaroš

Ve svém diskusním příspěvku chceme se dotknout některých nedorozumění otázek v článku podplukovníka Sázkavského a rozebrat je hlouběji.

I. K otázce vytváření dělostřelecké zálohy na stupni armády

Autor ve svém článku jen krátce uvádí, že „vytváření dělostřeleckých záloh u armády se zdá být v tomto období (rozuměj v počátečním období války) nevhodné“. Dále tuto otázku ani nezdvíha, ani nerozvádí. Na druhé straně autor poukazuje

na nutnost mít v záloze hlavního velení dostatek prostředků, aby mohl být uskutečněn manévra na neohroženější směr, s čímž nutno plně souhlasit.

Stojí za uvážení, zda je opravdu nevhodné vytvářet dělostřeleckou zálohu

u armády. Uvážíme-li, že armáda v počátečním období války bude posilována minimálním počtem dělostřelectva, zdá se oprávněné, aby dělostřelecká záloha na stupni armády nebyla vytvářena. Je však nutno si uvědomit tato fakta:

— armáda (prvosledová) bude v počátečním období války bránit pásmo značně široké (až 150 km) a její obrana bude mít charakter obrany na široké frontě;

— armáda, vzhledem k tomu, že brání pásmo značně široké, může přehražovat dva důležité operační (taktické) směry;

— i armáda bude nucena plánovat a provádět manévry svými silami a prostředky na ten přehražovaný směr, na němž se projeví hlavní úder nepřítel.

Vyjdeme-li z těchto závěrů, jeví se účelné, aby měl velitel armády ve svých rukou takový dělostřelecký prostředek (dělostřeleckou zálohu), se kterým by mohl ovlivnit průběh boje, zasáhnout na směr hlavního úderu nepřítel a to i za cenu dočasného oslabení prvosledových divísi dělostřelectvem určeným pro vytvoření dělostřelecké zálohy.

Je pochopitelné, že do dělostřelecké zálohy nutno včleňovat dělostřelectvo, které splňuje tyto požadavky:

- je vysoce pohyblivé;
- má mohutnou palebnou sílu;
- nepotřebuje zdlouhavou přípravu pro vedení palby.

Takové dělostřelectvo jsou raketomety. Proto se jeví účelné včleňovat do dělostřelecké zálohy raketometnou brigádu (nebo její část) armádní dělostřelecké divise, neboť vcelku splňuje požadované podmínky.

II. K otázce vytváření dělostřeleckých skupin

V této stati chci pouze rozvést názory autora a zvláště se zmínit o tvoření armádní dělostřelecké skupiny a jejich podskupin.

I v počátečním období války nutno počítat s tím, že přes řadu zvláštností budou vytvářeny dělostřelecké skupiny.

Nutno zdůraznit v plném souladu s názorem autora, že jednotlivé prapory bránci se samostatně mohou být posilovány baterií až oddílem dělostřelectva.

Plukovní dělostřelecké skupiny divísi prvního sledu, jak v důsledku nedostatku dělostřelectva, tak i v důsledku terénní konfigurace budou vytvářeny pouze u pluků, v jejichž obranném pásmu je položeno hlavní úsilí obrany, které se brání v tankodostupném terénu a přehražují důležité směry. Při tom nutno zdůraznit, že bude správné přidělit veliteli pluku posilové dělostřelectvo a ponechat na jeho rozhodnutí jak silnou plukovní dělostřeleckou skupinu

Raketometné útvary (oddíly) brigády se mohou přemísťovat rychlostí až 35 km/hod., jejich palebná síla je mohutná a dopraví na cíl v krátké době velmi mnoho střel a nakonec to nejdůležitější, nebude třeba budovat pro tyto útvary zvlášť palebná postavení, jelikož pouze odpálí jednu až dvě salvy a odjíždějí ze zaujatého palebného postavení. Při čemž palebné postavení lze volit kdekoli, popřípadě i na komunikaci nebo poblíže ní.

Tím se dostává do rukou velitele armády mohutný prostředek, kterým může plnit řadu úkolů jako:

— vysunovat dělostřeleckou zálohu k účasti při provedení posledního přepaau za protipřipravu;

— posilovat palbou boj prvosledových divísi na směr, kde se projeví hlavní směr útoku nepřítel;

— využít útvarů dělostřelecké zálohy pro posílení svazků při provádění protiztečí či protiúderů;

— popřípadě použít útvarů dělostřelecké zálohy pro podporu útvarů protivýsadkové zálohy při jejím boji s výsadky nepřítel;

— nahradit dělostřelectvo, vyřazené ZHN nepřítel.

Vidíme tedy, že použití dělostřelecké zálohy je mnohostranné a plně odpovídá charakteru boje v počátečním období války, kdy bude rozhodující, kdo rychleji a účinněji soustředí své síly a prostředky na nejdůležitější směrech či místech obrany.

Proto se domníváme, že proti názoru autora bude výhodné zpravidla dělostřeleckou zálohu na stupni vytvářet.

vytvoří a které oddíly (baterie) přidělí praporům. Při tom je i možné, že plukovní dělostřeleckou skupinu vytvoří pouze jeden oddíl.

Divisní dělostřelecké skupiny bývají zpravidla vytvářeny u všech divísi. Pouze v tom případě, kdy všechny pluky divise budou rozmístěny do jednoho sledu je možné divisní dělostřeleckou skupinu nevytvářet a zesílit více pluky, které se brání na jednotlivých směrech. I když DDS nebude vytvořena, bude účelné ve štábu velitele dělostřelectva divise plánovat variantu vytvoření DDS v průběhu boje. Dále je možno počítat s tím, že divise může být někdy posílena 1 baterií atomových kanónů nebo 1 oddílem střel typů NR-1. Tyto prostředky do DDS nevstupují, ale zůstávají jako

prostředek velitele divise pod jeho přímým velením cestou velitele dělostřelectva.

Autor ve svém článku se zmiňuje rovněž o vytváření dělostřeleckých skupin u svazků druhého sledu, ať jsou tyto svazky předurčeny k obraně některého z pásů v hloubce obrany armády či k provedení protizteče či protiúderu. U svazků druhého sledu bude nutno vytvářet dělostřelecké skupiny podle obdobných zásad, při čemž vzhledem k tomu, že nebudou tyto svazky se zahájením nepřátelství posilovány ihned dělostřelectvem, vytvořit alespoň zárodky plukovních a divisní dělostřelecké skupiny a to z počtu organického dělostřelectva těchto svazků. K takto vytvořeným zárodkům dělostřeleckých skupin nutno plánovat začlenění dělostřelectva, jimž budou svazky v průběhu boje posíleny jakož i dělostřelectva, které bude staženo z jiného úseku fronty. Vytváření armádní dělostřelecké skupiny má svoje specifické zvláštnosti, které chceme rozebrat podrobněji. V podstatě je možné:

- nevytvářet armádní dělostřeleckou skupinu;
- vytvořit armádní dělostřeleckou skupinu jako jeden celek;
- vytvořit armádní dělostřeleckou skupinu a rozdělit ji na dvě skupiny;
- vytvořit dvě armádní dělostřelecké skupiny.

Rozebereme si tyto varianty poněkud blíže.

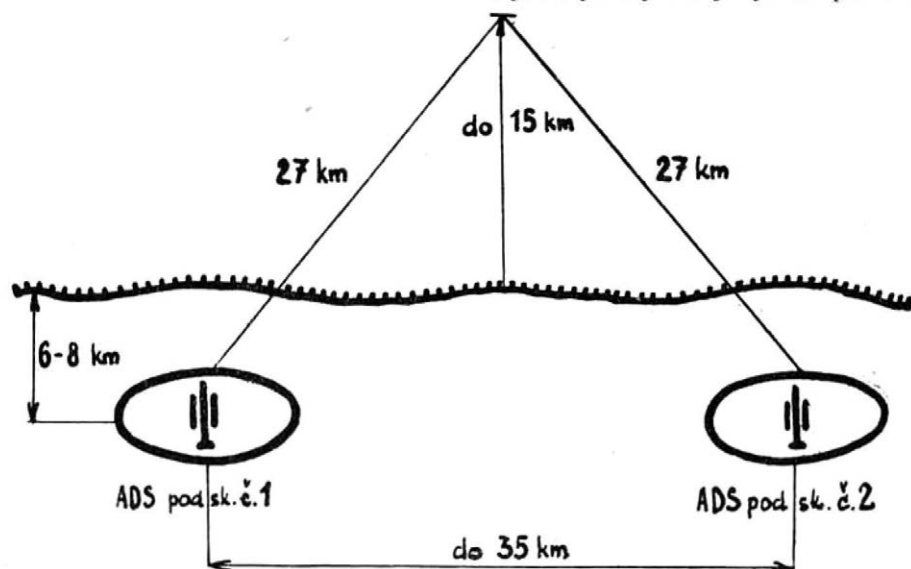
Bude-li veden boj divisemi prvního sledu na úplně samostatných směrech, které budou mít stejnou důležitost, při čemž směry budou od sebe značně vzdáleny, pak bude výhodné útvary, které by vytvářely armádní dělostřeleckou skupinu přidělit přímo divisím. Tím se zvýší operativnost a samostatnost těchto divisí, a bude i zabezpečena možnost vést na obou směrech protidělostřeleckou činnost.

Bude-li armáda přehrazovat jeden důležitý operační směr, pak bude výhodné na tomto směru vytvořit armádní dělostřeleckou skupinu. Na podskupiny bude možno dělit armádní dělostřeleckou skupinu jen tehdy, bude-li zabezpečeno její palebné „svázání“ do hlavního prostoru cílů a centralisované velení. Vezmeme-li v úvahu maximální dostřel, 130 mm K 27 km, kterými povětšinou bude armádní dělostřelecká skupina vybavena vidíme z obrázku, že možnosti co do šířkového rozmístění nejsou značné, chceme-li, aby alespoň $\frac{2}{3}$ podskupiny mohla být palebně „svázána“.

Ze schematického obrázku je zřejmé, že můžeme počítat s hromaděním 4 oddílů na hloubku do 15 km na šířce maximálně 20 km, při čemž středy palebných postavění musí být od sebe vzdáleny asi do 35 km.

Bude tedy výhodné tohoto způsobu použít, bude-li jeden důležitý směr přehrazován dvěma divisemi.

Nelze-li takto palebně svázat většinu sil podskupin a přesto je výhodné pro další

vedení boje mít vytvořeny za každou divisi armádní dělostřelecké skupiny pak nutno nazývat tyto skupiny ne podskupinami, ale armádní dělostřeleckou skupinou č. 1 a 2.

S otázkou vytváření armádní dělostřelecké skupiny souvisí úzce hodně diskutovaná otázka použití velitele a štábu armádní dělostřelecké divise:

1. bude-li vytvořena armádní dělostřelecká skupina, bude vytvářet velitele a štáb armádní dělostřelecké skupiny;

2. budou-li všechny organické brigády přiděleny divisím, bude účelné, aby velitel

a štáb armádní dělostřelecké divise zasilil štáb dělostřeleckva armády a tak umožnil vytvoření plnohodnotného štábu dělostřeleckva armády na záložním velitelském stanovišti armády;

3. jsou-li kanónové brigády přiděleny divisím a raketometná brigáda vytváří dělostřeleckou zálohu armády, vytvořit velitele a štáb dělostřelecké zálohy armády nebo zasilit štáb velitele dělostřeleckva armády.

V druhém i třetím případě však trvá materiální i velitelská odpovědnost velitele a štábu divise.

III. K otázce protitankové obrany

Nedostatek dělostřeleckva při vedení obrany na široké frontě se zvlášť projeví při organizaci PTO.

PTO bude charakterisována:

— nedostatkem PT dělostřeleckva;

PT prostředky k dosažení potřebné hustoty PT prostředků;

— nutností využít pro PTO i dělostřeleckva nepřímé střelby;

— značným členěním bojových sestav do hloubky i do šířky, kdy základním prvkem PT obrany se stává notní protitankový opěrný bod.

Dělostřeleckvo může zabezpečit PTO:

— vedením paleb dělostřeleckva nepřímé střelby na tanky nepřitele (PPP);

— přímým bojem s tanky;

Nepřímou střelbou možno ničit tanky takto:

— v prostorech soustředění;

— za přesunu v pochodových proudech;

— jsou-li již rozvinuty a útočí (PPP).

Přímý boj s tanky vede dělostřeleckvo buď DPTZ rozvinutými na čáře rozvinutí nebo z PTR.

Vytváření DPTZ pluků budou vytvářeny jen v tom případě, brání-li se pluk na tankovém nebo i částečně tankovém směru. U pluků bránících se v netankovém terénu není účelné dělostřelecké PT zálohy vytvářet, neboť by nemohly být využity.

V každém případě je nutno vytvářet DPTZ divise, aby měl velitel divise prostředek, jímž by mohl uplatňovat svůj vliv na boj na důležitém směru.

DPTZ divise se nevytváří pouze u těch divisí, které brání celé pásmo, kde není tankového směru. DPTZ pluku a divise se vytváří z počtu organického, popřípadě přiděleného PT dělostřeleckva.

Nelze vyloučit ani ty případy, kdy DPTZ budou doplňovány tanky, popřípadě tanky přejmou úplné úkoly DPTZ.

Někdy bude účelné vytvářet u divise

dvě dělostřelecké protitankové zálohy. Bude potom výhodné umisťovat na předpokládaném směru hlavního úderu nepřitele jednu DPTZ blíže k přednímu okraji a její zásahy plánovat na tomto směru. Druhou umístit mimo směr předpokládaného hlavního úderu a její zásahy plánovat na vedlejším i hlavním směru. Je pochopitelné, že tato okolnost je závislá na počtu PT dělostřeleckva, které má divise k dispozici.

V rámci armády se vytvoří nejméně dvě silné DPTZ armády, čímž je zabezpečen vliv velitele armády při vedení boje s tanky. K zabezpečení využití DPTZ plánují se pro ně čáry rozvinutí, na nichž přejímají boj s tanky. V obraně na široké frontě vzroste obvykle počet směrů možných útoků nepřátelských tanků a tím i počet plánovaných čar rozvinutí DPTZ. Vzhledem k tomu, že nepřítel může překvapivě rychle proniknout do hloubky obrany, je nutno, aby každý prostor soustředění DPTZ byl budován jako PTR a mohl být v případě potřeby zaujmut.

Pokud jde o sílu DPTZ, nelze při obraně na široké frontě v počátečním období války stanovit ani přibližné normy. Je nutno vždy vycházet pouze z konkrétní situace a z úkolu útvarů (svazků), které DPTZ vytváří a z počtu PT dělostřeleckva, jež je k dispozici. Skoro vždycky bude zárodek DPTZ vytvářet divisi PT oddíl a záloha může být postupně zesílena.

Proti obraně na normální frontě budou v obraně v počátečním období války organizována pro nedostatek dělostřeleckva pouze postavení PTR na stupni pluk a výše (PTR nebudou obsazeny). Pro obsazení postavení PTR se plánuje jednak manévry DPTZ z jiných úseků fronty, jednak manévry i dělostřeleckva pro nepřímou střelbu zvláště kanónového všech ráží. PTR se umísťují na nejnebezpečnějších směrech útoku tanků nepřitele na důležitých komunikačních a terénních směrech. Je třeba počítat s použitím tanků do PTR.

Vzhledem k tomu, že nebude dostatek prostředků na vytváření nových DPTZ po jejich zasazení je nutno pečlivě rozhodovat, kdy DPTZ zasadit. V každém případě musí být DPTZ, která byla zasazena, obnovená.

Z nedostatku PT dělostřelectva vyplývá jeden důležitý závěr, že nelze vyloučit, že i kanónové dělostřelectvo větší ráže bude použito na úkor plnění jiných úkolů, bude-li toho třeba, pro boj s tanky nepřítele, které se dostaly do hloubky obrany.

A to z počtu PT dělostřelectva, pokud je k dispozici, popřípadě i z počtu kanónového dělostřelectva a tanků. Tyto jednotky nutno stahovat z pasivních úseků fronty, nebo z úseků, které nebyly napadeny nepřítelem.

DISKUSNÍ PŘÍSPĚVEK

k článku „Organizování protiradiotechnických opatření v útočné operaci“.

VM čís. 6/58

Kapitán Miloslav Zelníček

Ve svém diskusním příspěvku se budu zabývat otázkami protiradiotechnického zabezpečení a to pouze protiradiotechnickými opatřeními protivzdušné obrany (dále jen PRTO PVO).

PRTO PVO jsou v článcích „Vojenské myslí“ rozebrány velmi stručně, takže nedávají obraz, jak by byla útočná operace těmito prostředky zabezpečena.

Proto rozeberu podrobněji organizaci PRTO PVO v útočné operaci, je-li útok prováděn z chodu.

Kdybychom chtěli zabezpečit těmito prostředky všechny svazky armády v prostoru soustředění, potřebovali bychom velké množství protiradiotechnických útvarů (protiradiotechnických praporů), neboť svazky armády jsou rozptýleny na velké ploše (až 10 000 km²) a jedním protiradiotechnickým praporem „L“ můžeme účinně chránit velký plošný objekt o rozměru 900 až 1000 km². V tomto případě se protiradiotechnický prapor „L“ rozmístí kruhově kolem chráněného objektu, při čemž vzdálenosti rot (čet) od středu objektu budou 20 až 25 km.

Rozhodneme-li se aktivovat protiradiotechnické prostředky i v prostoru soustředění, bude nutno jimi chránit jen nejdůležitější svazky, dále ty, které jsou nejméně zabezpečeny ostatními prostředky protivzdušné obrany a konečně svazky, které jsou umístěny v terénu vhodném pro orientování nepřátelských letounů pomocí panoramatických radiolokátorů, tj. radiolokačních bombardovacích zaměřovačů a radiolokátorů k vzdušnému průzkumu.

PRTO PVO bude nejvýhodnější organizovat v prostoru soustředění tak, že protiradiotechnický prapor „L“ rozdělíme po rotách a těmito budeme chránit nejdůležitější

tější svazky (objekty). Rozdělení praporu není tříštění silami; při jeho současně organizaci si toto můžeme dovolit, neboť jedna rota rušičů má téměř stejnou hodnotu (kapacitu rušení) jako dřívější protiradiotechnický prapor „L“. Jednou rotou rušičů můžeme zarušit 7 (10) letounů za minutu, za předpokladu, že budeme rušit každý letoun (panoramatický radiolokátor) 3 (2) min. Toto je velká kapacita náletů, neboť představuje 420 až 600 letounů za hodinu. Dále můžeme předpokládat, že letci budou používat panoramatických radiolokátorů většinou v noci, v mlze a za podobných nepříznivých podmínek. Je pochopitelné, že za těchto okolností nebudou létat ve velkých skupinách, ale naopak v malých skupinách, většinou však ve dvojicích nebo jednotlivě.

Protože protiradiotechnických prostředků protivzdušné obrany bude nedostatek, můžeme předpokládat se zesílením armády v prostoru soustředění maximálně jedním protiradiotechnickým praporem „L“. Ovšem mohou být i případy, že armáda vůbec nebude zesílena v prostoru soustředění protiradiotechnickým praporem „L“. Toto bude:

- je-li možno využít protiradiotechnických prostředků protivzdušné obrany frontu, nebo prostředků protivzdušné obrany státu;
- je-li prováděno rozsáhlé maskování, vytváření klamných objektů, prostorů soustředění (koutovými odražeči apod.) a utajení soustředění některých útvarů (použitím pohlcovacích hmot);

— nemá-li front dostatek protiradiotechnických praporů „L“.

Nyní si řekneme, jak bude zabezpečen protiradiotechnickými prostředky protivzdušné obrany přesun svazků prvního sledu armády z prostoru soustředění do vzdálených výchozích prostorů. Abychom zabezpečili svazky po celou dobu přesunu, potřebovali bychom velké množství těchto útvarů a to i v případě, že je rozdělíme na roty. Ovšem přesun už bude nutno vždy zabezpečit protiradiotechnickými prostředky protivzdušné obrany, neboť musíme předpokládat, že při vyspělosti současné (a budoucí) radiolokační techniky, bude tento přesun panoramatickými radiolokátory zjištěn. Zvláště když se jedná o přesun tak velkého množství bojové techniky, tanků, vozidel atd. Je pochopitelné, že nepřítel se bude snažit přesunující se svazky napadnout a zničit. Nejúspěšněji to může provést letouny pomocí radiolokačních bombardovacích zaměřovačů. Při tom nepřítel nebude napadat vojska ve volném terénu, ale v místech pro nás nejméně výhodných (soutěsky, komunikační uzly, přechody přes vodní toky apod.). Proto přesun těmito prostory bude nutno chránit protiradiotechnickými prostředky protivzdušné obrany.

PRTO PVO za přesunu jeví se nejvýhodnější organizovat tak, že nejcitlivější místa na pochodových osách budeme chránit jednou rotou rušičů. Dále bude nutno chránit svazky ve vzdálených výchozích prostorech. Tyto je možno chránit buď jako velký plošný objekt, tj. centrálně celým praporem (umožní-li to rozmístění svazku v terénu), nebo můžeme chránit každý svazek samostatně jednou rotou rušičů (budou-li umístěny rozptýleně).

Přesun svazku prvního sledu armády na čaru rozvinutí je nutno chránit obdobně jak tomu bylo během přesunu do vzdálených výchozích prostorů.

Při rozvinování budou svazky armády nejvíce zranitelné, v tomto případě je nutno vždy protiradiotechnická opatření protivzdušné obrany organizovat centrálně. K ochraně svazků je nutno použít všech protiradiotechnických prostředků, které má armáda k dispozici. Budou-li v pásmu průlomu protiradiotechnické prostředky armády v dotyku, je nutno využít i těchto (toto však musí usměrnit náčelník protivzdušné obrany fronty). Na čáře rozvinutí první sled armády a dělostřelectvo budeme vždy chránit jako velký plošný objekt jedním až dvěma protiradiotechnickými prapory „L“.

I v průběhu útočné operace nebude možno chránit protiradiotechnickými prostředky útočící svazky nepřetržitě, ale opět pouze v nejdůležitějších fázích operace, tj. při odrážení protiúderů, při zasazování

svazků druhého sledu armády do průlomu; dále budeme muset zabezpečit přesuny svazků druhého sledu armády, ovšem opět pouze při přechodu nejcitlivějšími místy přesunu.

Z těchto důvodů se jeví nejvýhodnější provádět manévry protiradiotechnickými prostředky po praporech (je-li armáda pro vedení útočné operace zesílena dvěma protiradiotechnickými prapory „L“) a to tak, že prapory se budou navzájem překračovat, při čemž můžeme říci, že prapor, který je v prvním sledu, bude chránit útok svazku prvního sledu armády a dělostřelectvo na směru hlavního úderu, dále svazky, které odrážejí protiúder nepříteli a zasazení svazků druhého sledu armády do útoku, kdežto prapor, který je v druhém sledu, bude zabezpečovat přesuny svazků druhého sledu armády, velitelské stanoviště armády a armádní týly.

Z těchto důvodů se jeví jako nejvýhodnější zesílit armádu pro vedení útočné operace dvěma protiradiotechnickými prapory „L“. Budou-li armáda zesílena pouze jedním praporem „L“, budeme PRTO PVO organizovat obdobně jako při zesílení armády dvěma prapory „L“, ale manévry budeme provádět pouze po rotách. Pochopitelně, že v tomto případě bude účinek prováděných PRTO PVO menší než v prvním případě.

Myslíme, že bude nejlépe, když si toto ukážeme na konkrétním případě (sleduj mapu 1 : 500 000 a náčrt).

1. A (6 svazků) se soustřeďuje D-9 až D-4 v prostoru OPOLÍ, KATOWICE, CZENSTOCHOVA, KLUCZBORK (všechny body mimo), který je vzdálen 130 až 220 km od fronty (mimo náčrt). Svazky i samostatné útvary se soustřeďují samostatně na velké ploše s nejprísnejším utajením a využívají všech výhod terénu, který jim zvolený prostor soustředění poskytuje. Sedmý svazek (13. msd) soustředěný v prostoru severně ROŽNOV pod RADHOŠTĚM (60 km od fronty) dostává 1. A od armády v dotyku (5. A).

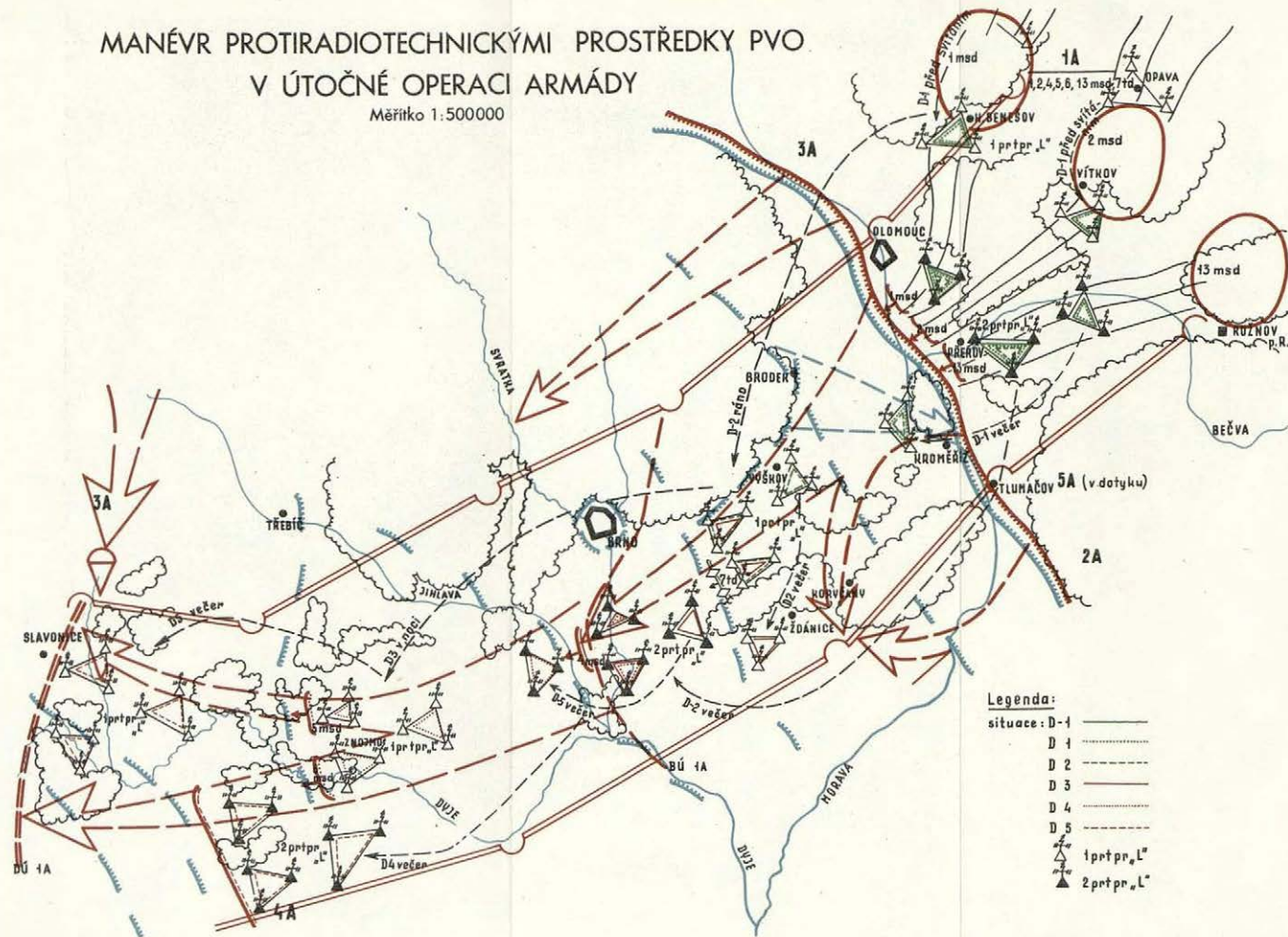
1. A od D-3 dostává do operační pořízení první protiradiotechnický prapor „L“ na celou dobu vedení útočné operace. Od D-1 do D-5 dostává armáda druhý protiradiotechnický prapor „L“ (od 5. A).

Protiradiotechnické prostředky v prostoru soustředění 1. A nebudou aktivovány z těchto důvodů:

- 1. A byla zesílena prvním praporem „L“ až D-3;
- svazky a samostatné útvary zaujaly prostor soustředění utajeně;
- zvolený prostor soustředění je velmi vhodný pro skryté rozmístění armády a poskytuje dobré možnosti maskování;

MANÉVR PROTIRADIOTECHNICKÝMI PROSTŘEDKY PVO V ÚTOČNÉ OPERACI ARMÁDY

Měřítko 1:500000

Legenda:

situace: D-1

D 1

D 2

D 3

D 4

D 5

1prtpn, L

2prtpn, L

THE HISTORY OF THE

REIGN OF

CHARLES THE FIRST

BY

JOHN BURNET

OF THE UNIVERSITY OF OXFORD

IN TWO VOLUMES

THE SECOND VOLUME

1679

LONDON

Printed by J. Streater

at the Sign of the Gun

in St. Dunstons Church-yard

near the North-Gate

1679

Price 1s. 6d.

Per Annum 12s.

For the Whole 15s.

By the Way

For the Whole

15s.

By the Way

For the Whole

15s.

By the Way

For the Whole

15s.

By the Way

For the Whole

15s.

By the Way

For the Whole

15s.

By the Way

For the Whole

15s.

By the Way

For the Whole

15s.

By the Way

For the Whole

15s.

By the Way

For the Whole

15s.

- prostor soustředění je částečně chráněn protiradiotechnickými prostředky bráněného prostoru WROCLAW, KATOVICE a OSTRAVA;
- přímo v tomto prostoru nebyly dříve prováděny PRTO PVO, proto kdybychom nyní aktivovali prapor „L“, upozornili bychom nepřítele, že se zde něco děje a on by pochopitelně sem zaměřil svoji pozornost a mohl by soustřeďování armády zjistit.

Z prostoru soustředění se budou svazky prvního sledu armády (1. a 2. msd) přesunovat z D-2 na D-1 do vzdáleného výchozího prostoru. Délka přesunu je zhruba 100 km.

Každý svazek se přesunuje na třech osách. Zde už těžko lze předpokládat, že tento přesun při současně radiolokační technice bude utajen. Proto je přesun zabezpečen protiradiotechnickými prostředky. Jedním praporem „L“, který zatím armáda má k dispozici, však nebudeme moci chránit celou délku pochodových proudů přesunujících se svazků. Proto bude možno chránit svazky jen při přechodu nejcitlivějšími místy přechodu.

V tomto případě je to možno řešit tak, že 1. msd bude zabezpečena při přechodu řeky OPAVA komunikačním uzlem KRNOV jednou rotou rušičů a 2. msd bude zabezpečena při přechodu řeky ODRA komunikačním uzlem RATIBOŘ (mimo náčrt) a řeky OPAVA komunikačním uzlem OPAVA opět hodnotou po jedné rotě rušičů.

Po překročení řeky OPAVA hlavními silami přesunujících se svazků bude nutno provést manévr rotami rušičů, které jsou v prostoru KRNOV a OPAVA do prostoru jižně H. BENEŠOV a jižně VÍTKOV a to tak, aby zde byly do svítání. Úkolem rušičů bude chránit svazky v tomto prostoru a dále chránit jejich zařazení do pochodových proudů a přesun na čáru rozvinutí.

Ze vzdáleného výchozího prostoru budou se svazky prvního sledu armády (1., 2. a 13. msd) přesunovat D-1 na čáru rozvinutí. Vzhledem k blízkosti fronty (40 až 60 km) je malá pravděpodobnost, že tento přesun bude utajen. I když je možno předpokládat, že by na tyto svazky nepřítel většinou použil řízených střel a atomového dělostřelectva, není vyloučeno použití bombardovacích letounů, zvláště když se jedná o přesun v noci.

Svazky prvního sledu armády budou nejzranitelnější během přesunu na čáru rozvinutí a při rozvíjení, kdy dojde k velkému nahromadění živé síly a bojové techniky na poměrně malé ploše (asi 20×40 km). V tomto období je možno tyto svazky, dále dělostřelectvo, které je v paleb-

ných postaveních, považovat za velký plošný objekt a jako takový i chránit.

V uvedeném příkladě přesun na čáru rozvinutí a zteč svazků prvního sledu armády bude zabezpečen druhým protiradiotechnickým praporem „L“ a dále dvěma rotami rušičů od prvního protiradiotechnického praporu „L“ — tedy celkem pěti rotami rušičů.

Jak budou organizovány PRTO PVO v průběhu vedení útočné operace.

D 1 bude nutno zabezpečit svazky prvního sledu armády a dělostřelectvo při přechodu vodního toku MORAVA. Toto provede druhý protiradiotechnický prapor „L“, který po průlomu prvního pásma obrany přesune jednu rotu rušičů na levý břeh řeky MORAVY do prostoru sz. KROMĚŘÍŽ.

Dále bude nutno zabezpečit přesun svazků druhého sledu armády, toto provede první protiradiotechnický prapor „L“, který po rotách opět bude chránit tyto svazky při přechodu důležitými komunikačními uzly.

D 2 ráno je možno očekávat provedení nepřátelského protiúderu na směr BRODEK, KROMĚŘÍŽ, tj. do pravého boku útočících vojsk. Protože opět lze předpokládat, že na vojska v dotyku provede nepřítel údery atomovým dělostřelectvem, nebo dělostřeleckými raketami a údery letectvem provede na přechody přes řeku MORAVA a na přesunující se svazky druhého sledu armády a dále je nutno počítat i s částečným úspěchem protiúderu, budou svazky odrážející protiúder zabezpečeny druhým protiradiotechnickým praporem „L“ z průvodních postavení oboustranně řeky MORAVA.

D 2 v poledne je plánováno zasazení 7. td. Přesun 7. td. výškovskou soutěskou, její zasazení na směr hlavního úderu 1. A a průlomu pásma armádních záloh, bude chránit první protiradiotechnický prapor „L“, který se D 2 večer do tohoto prostoru jz. VYŠKOV.

Po splnění bližšího úkolu 1. A, tj. vytvoření předmostí na řece SVRATCE, bude nutno chránit vojska na tomto předmostí a přechody přes SVRATKU, toto provede druhý protiradiotechnický prapor „L“, který se přesune D 2 večer do tohoto prostoru.

V průběhu další fáze útočné operace (D 3) bude nutno protiradiotechnickými prostředky protivzdušné obrany chránit přesun, rozvinutí a zasazení 4. msd k průlomu mezilehlého postavení, dále bude nutno chránit přechody na řece JIHLAVA, toto provede rovněž druhý protiradiotechnický prapor „L“, který po vytvoření předmostí na řece JIHLAVA provede manévr jednou rotou rušičů na levý břeh řeky JIHLAVA.

Dále bude nutno chránit soustředování 13. msd v prostoru ŽDÁNICE a přesun 5. a 6. msd vyškovskou a koryčanskou soutěskou, toto bude provedeno prvním protiradiotechnickým praporem „L“. Při přechodu řeky SVRATKA a JIHLAVA bude přesun 5. a 6. msd zabezpečen druhým protiradiotechnickým praporem „L“.

První protiradiotechnický prapor „L“ se přesune D 3 večer do prostoru s. a j. ZNOJMO, kde je připraven zabezpečit zasazení 5. a 6. msd (D 4 ráno) do sražení.

Druhý protiradiotechnický prapor „L“ provede poslední přesun tak, aby D 5 ráno byl schopen chránit rozvinutí a zasazení druhého sledu frontu 4. A. D 5 ráno přechází tento prapor do operační podřízenosti 4. A.

První protiradiotechnický prapor „L“ provede poslední přesun po průlomu mezi-lehlého postavení na čáře TŘEBÍČ, VRA-NOVSKÁ PŘEHRADA do prostoru SLAVO-NICE, DAČICE, JEMNICE s úkolem chránit svazky a dělostřelectvo 1. A po splnění dalšího úkolu armády.